

Література:

1. Інвестування розвитку аграрного сектору економіки та сільських територій: монографія / за ред. О.В. Захарчука і М.І. Кісіля. К. : ННЦ «ІАЕ», 2021. 312 с.

2. Гуторов О.І. Пріоритетні напрями соціально-екологічної політики сталого розвитку сільських територій. *Місцеве самоврядування в Україні: теорія та практика*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (м. Полтава, 07 грудня 2022 року). Полтава : ПДАУ, 2022. С. 197-201.

3. Voichenko E.V., Voiarkina L.V. Justification of risks in the system of economic security of the enterprise and means of their leveling. *Аграрні інновації: науковий журнал*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2023. № 18. С. 228-233.

4. Гуторов О.І. Сутність та структура бізнес-плану інвестиційного проєкту аграрного підприємства: теоретико-методичний аспект. *Вісник ХНАУ. Серія «Економічні науки»*. Харків : ХНАУ, 2020. № 1. С. 190-199.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКІ ЕКОНОМІЧНІ СТРУКТУРИ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРЕВАГИ

Догадаєв С.В., здобувач другого (магістерського) рівня ВО, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
Несененко П.П., доктор економічних наук, доцент, Одеський національний економічний університет, м. Одеса, Україна
ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-6399-3511>

Інтеграція України в Європу – це шлях до модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій та нових технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід на світові ринки, насамперед, на ринок ЄС. Як невід’ємна частина Європи, Україна орієнтується на моделі соціально-економічного розвитку провідних європейських країн. Однак, сучасний етап соціально-економічного розвитку держави вимагає орієнтації економічної політики на невпинне скорочення існуючого розриву між Україною та найбільш розвиненими країнами світу. Європейська інтеграція є ключовим пріоритетом зовнішньої політики України, який передбачає проведення системних реформ у всіх сферах життя відповідно до норм і стандартів ЄС. Кінцевою метою є набуття Україною членства в Європейському Союзі, а тому виникає необхідність всебічного дослідження наслідків приєднання країни до європейської спільноти.

Безпрецедентна складність сучасних викликів вимагає від міжнародної спільноти посилення співпраці у сфері науки, технологій та інновацій для кращого використання економічних можливостей. Скрутне становище пояснюється, насамперед, вторгненням Росії на територію України, що викликало слабкість національної інноваційної екосистеми та відсутність тісних контактів і професійних зв'язків між українськими установами та їхніми європейськими колегами.

23 червня 2023 року Україна отримала статус кандидата на вступ до Європейського Союзу. Для цього державні органи влади якісно та в рекордно короткі терміни заповнили опитувальник та доклали значних зусиль у напрямку секторальної інтеграції.

Завдяки системним перетворенням і навіть в умовах повномасштабної війни Україна досягла п'яти так званих «безвізових» режимів з ЄС (у сферах енергетики, транспорту, економіки, митниці, цифровізації) [1].

Україна виконує свої завдання щодо європейської інтеграції: імплементує Угоду про асоціацію з ЄС та наближає українське законодавство до чинного права ЄС, покращує торговельні відносини з Євросоюзом, продовжує секторальну інтеграцію до внутрішнього ринку ЄС та розширює свою участь у європейських програмах та ініціативах.

Водночас перед країною постають нові масштабні та складні завдання, пов'язані з реальними перспективами на вступ до ЄС. Україна має амбітну мету бути повністю готовою до членства в ЄС якнайшвидше в умовах війни.

8 листопада 2023 року Європейська Комісія однозначно рекомендувала Європейській Раді розпочати переговори про вступ України до ЄС, позитивно оцінивши прогрес України у проведенні реформ. 14 грудня 2023 року Європейська Рада ухвалила рішення про початок переговорів [5].

Наразі Європейський Союз вступає в новий етап інтеграції. Відбуваються серйозні зміни в напрямку уніфікації податкових систем, зближення законодавства і введення єдиної валюти – євро. Політичні, соціальні та екологічні проблеми, а також проблеми прав людини стають одними з економічних питань. Йдеться про створення в найближчі роки не тільки економічного і валютного, а й політичного союзу цих країн. Іншими словами, сьогодні ми бачимо багатofакторний розвиток Європейського Союзу, а також підвищення його ролі та місця у світовій економіці [2, с. 110].

У відносинах з ЄС Україна сподівається на послідовну підтримку з боку ЄС та його країн-членів у питанні приєднання України до Генеральної угоди з тарифів і торгівлі ГАТТ/СОТ, отримання доступу до Спільної системи преференцій ЄС. Важливим етапом для економічного розвитку буде вирішення питань щодо приєднання України до окремих європейських програм, зокрема у сфері енергетики, транспорту, науки і технологій, охорони навколишнього середовища, освіти, забезпечення недискримінаційного доступу основних товарів українського експорту на ринки ЄС, активізація фінансової та технічної допомоги Україні з боку країн ЄС.

Незважаючи на перешкоди, інтеграційні процеси відбуватимуться, оскільки не лише Україна зацікавлена в ЄС, але й ЄС певною мірою зацікавлений в українському ринку, але за умови вирішення проблеми бідності, яка зараз є дуже актуальною. Оскільки європейська інтеграція є найважливішим чинником як для міжнародної діяльності України, так і для її внутрішньої політики на довгострокову перспективу, вона зміцнює безпеку та позитивно впливає на відносини України з усіма країнами світу [3, с. 44].

Нова геополітична участь ЄС у східному сусідстві важлива з багатьох основних причин. По-перше, членство в ЄС є важливим елементом забезпечення сталої безпеки України. Хоча повноправне членство реально було б досягнуто лише після завершення активних бойових дій і укладення перемир'я, до цього вигідно готуватися вже зараз. Перспектива членства України вже стимулювала зусилля та інвестиції, які ЄС та його держави-члени вкладають у відбудову України, а також у відродження її економіки. Якщо Україна просувається на шляху вступу до ЄС, її відновлення буде більш стійким, не в останню чергу тому, що її економіка стане більш привабливою для інвесторів з ЄС. Відомо, що вступ до ЄС і навіть приєднання до єдиного ринку ЄС позитивно впливає на бізнес-середовище та іноземні інвестиції. Таким чином, приналежність до об'єднаної Європи сприятиме економічному розвитку, що, у свою чергу, покращить і збереже її соціальну, політичну та військову безпеку. Крім того, сильна, економічно розвинена та стійка Україна є життєво необхідною для покращення спільної безпеки Східної Європи [4, с. 130].

По-друге, вступ України має великий потенціал для посилення політики безпеки та оборони та геополітичної ваги самого ЄС. Підтримка ЄС військових зусиль України вже спонукає Союз серйозніше підходити до оборони та, зокрема, до створення потенціалу, наприклад, через ініціативу спільної закупівлі боєприпасів.

Не дивлячись на війну, встановлення справедливого миру саме по собі зміцнить геополітичну роль як ЄС, так і України. Враховуючи величезний розмір і геополітичне центральне розташування України, вступ країни до ЄС посилить цю зміну. Крім того, українські збройні сили набувають унікального власного бойового досвіду, навичок і здібностей у боротьбі проти потужного та жорстокого загарбника, що ще більше посилить аспекти «жорсткої сили» політики безпеки та оборони ЄС. У той же час на кордонах, ймовірно, створяться нові виклики безпеці для ЄС, включаючи нестабільну та, можливо, мстиву країну-агресора, що підкреслює необхідність посилення військового потенціалу для Союзу.

По-третє, і, мабуть, найважливіше, результат війни, ймовірно, визначить характер європейського порядку безпеки на десятиліття вперед.

Політика розширення ЄС, спрямована на «демократизацію», «європеїзацію» та «модернізацію» країн-кандидатів перед їх вступом до ЄС. Таким чином, нормативна ідентичність ЄС займає центральне місце в дебатах про нормативний вплив ЄС за межами його кордонів.

Підводячи підсумок, слід зауважити, що протягом своєї історії українська держава пережила кілька етапів європеїзації власної держави та права. Нинішній етап цього процесу зумовлений прагненням України стати членом Європейського Союзу. Після набуття Україною статусу кандидата на вступ до ЄС на підставі її заявки від 28 лютого 2022 року, це завдання набуло особливої актуальності та практичної значущості. Його реалізація вимагає європеїзації вітчизняної правової культури як передумови модернізації всіх інших елементів правової системи. Це, у свою чергу, передбачає: завершення процесу дерусифікації; якісну підготовку значної кількості фахівців у сфері міжнародної економіки ЄС з паралельною якісною англійською підготовкою; запровадження європеїзованих освітніх програм, бажано англійською мовою, замість продовження використання традиційних національних підходів до вивчення економіки та інше.

Література:

1. Криворучко Л.С. Шляхи вдосконалення адміністративно-правового забезпечення запровадження міжнародних стандартів у сфері захисту прав людини в умовах європейської інтеграції України. *International scientific and practical conference «Legal science, legislation and law enforcement: traditions and new European approaches»*: conference proceedings (July 9-10, 2021). Wloclawek, Republic of Poland: «Baltija Publishing», 2021. С. 188-193. DOI: <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-116-9-47>

2. Пирога І., Кадебська Е. Європейська інтеграція та виборча система України. *Вісник Пенітенціарної асоціації України*. 2022. № 4(18). С. 108-115. DOI: <https://doi.org/10.34015/2523-4552.2021.4.09>

3. Шамрай В.В. Конституційно-правовий розвиток України в умовах європейської міждержавної інтеграції: проблеми та перспективи. *Juris Europensis Scientia*. 2020. № 4. С. 43-47. DOI: <https://doi.org/10.32837/chern.v0i4.125>

4. Пюрко В., Христова Т., Казакова С. Україно-європейські тренди професійної підготовки фахівців з фізичної терапії й ерготерапії. *Сучасні тенденції забезпечення якості підготовки фахівців: проблеми та шляхи їх вирішення в умовах глобалізації та євроекономічної інтеграції*. монографія. Кам'янець-Подільський: Подільський державний університет; Херсон: Олді+, 2022. С. 133-142. DOI: <https://doi.org/10.32782/978-966-289-635-0-15>

5. What will Ukraine gain from EU membership and the EU from Ukraine's joining? *Svidomi*. 2023. 11 December. URL: <https://svidomi.in.ua/en/page/what-will-ukraine-gain-from-eu-membership-and-the-eu-from-ukraines-joining> (date of application: 12.02.2024).

ДЕЯКІ АСПЕКТИ МІЖНАРОДНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА НА ПРАЦЮ ЯК «ПРАВА ДРУГОГО ПОКОЛІННЯ»

Древаль Ю.Д., доктор наук з державного управління, професор, Полтавський університет економіки і торгівлі, м. Полтава, Україна
ORCID ID: <http://orcid.org/0000-0002-7347-9433>

Ще за часів античності зародилася традиція розмежовувати права на природні та ті, що формалізовані в якихось нормативно-правових актах чи джерелах права. Зокрема, природні права надаються людині від природи з часу її народження, а інші – установлюються рішенням певних суб'єктів владарювання – общини, полісу, держави тощо. Теоретичні концепції обґрунтування прав і свобод людини з'явилися у Нові часи, що завдячує системним зрушенням у всіх сферах суспільно-політичних та соціально-трудових відносин. Чи не вперше в обґрунтованому вигляді такий розподіл права було виражено у памфлеті Томаса Пейна під назвою «Права людини», який було опубліковано ще в 1791 році. Початки ж державної інституалізації прав людини припадають вже на новітні часи, коли розпочалися процеси формування сучасних національних та міжнародно-правових систем.

У 1970-х рр. Карелом Васаком, який на той час обіймав посаду юридичного радника ЮНЕСКО, було запропоновано теорію розподілу прав на «три покоління». Суто формально такі покоління